

Többek között az ő működésének köszönhető, hogy megszületett az önálló zenekar Pécsen, s hogy ilyen remekül működik ma is a bérletes struktúra, több ezren váltanak belépőt a hangversenyekre. Várnagy Attila a Pécsi Filharmonikus Zenekar fagottosaként kezdte pályafutását, de hamar édesapja örökébe lépett, aki a Filharmónia helyi szervezőjeként dolgozott hosszú évtizedekig. S bár nyár elején a Filharmónia Dél-Dunántúli Kht. ügyvezető igazgatója nyugdíjba vonult, a továbbiakban is lesznek koncertek, amelyek a szervezésében kerülnek színre, de ezt már a szőlőjén álló, saját házában teszi.

I *Hogyan értékeli az elmúlt, közel három évtizedet, amit a Filharmónia élén töltött? Mit tart a legnagyobb eredményének?*
 – Kezdtük a legelején, hiszen mindez azzal kezdődött, hogy 1958-tól a Pécsi Filharmonikus Zenekar fagottosa lettem, s harmincöt éven keresztül, egészen 1993-ig játszottam az együttesben. A zenekar nem volt független. Az Állami Hangversenyzenekar mellett a pécsi volt az egyetlen együttes, amely az Országos Filharmóniához tartozott. Így nekem zenekaron keresztül volt némi kapcsolat az állami szervezettel. Azért is vállaltam szervezői munkát a Filharmóniánál, mert ezzel elősegíthettem a zenekar függetlenedését. Ekkor ugyanis itthon, Magyarországon az összes városi zenekar független volt, kivéve a pécsit. Az együttes maga 52 tagjával színházi zenekar volt, amely operát is játszott. S ehhez az együtteshez csatlakozott még huszonöt ember, főleg tanárok és a legjobb növendékek a

A fagott és a hangverseny-szervezés művésze

Várnagy Attila alakította ki azt a struktúrát, ami a pécsi zeneéletet megalapozta

konzervatóriumból. A színházak alkalmatlanok szimfonikus zenekarok fenntartására, ez örök probléma. Ezen is igyekeztem segíteni, Lakatos Éva, az Országos Filharmónia igazgatója pedig hozzájárult ahhoz, hogy továbbra is fagottozzak.

I *Mit szolt az önállósodáshoz a Filharmónia?*

– Eleinte ők sem vették jó néven, hogy miért forszírozom annyira ezt a függetlenedést. Ráadásul viszonylag sok előnyünk származott abból, hogy a Filharmóniához tartoztunk, mert azokat a hangszereket, amelyek nem feleltek meg az ÁHZ-nak, mi kaptuk meg, így elég jól felszerelt zenekar voltunk. Színvonalában sem volt rossz együttes, csak nem tudtuk a munkákat olyan szinten vállalni, mint egy független zenekar. A filharmóniai feladatot 1981-ben vállaltam el, s 84-től lett független a zenekar. Pécsi Szimfonikusok néven dolgozott egészen 2004-ig, amíg Hamar Zsolt és Horváth Zsolt nevet nem változtatott, s ekkor lettek Pannon Filharmonikusok. De számomra a nyolcvanas években a Filharmónia volt a fő feladat.

I *Hogyan tudta együtt végezni ezt a két-fajta tevékenységet?*

– Addig csináltam, amíg bírtam, és lehetett. Négyen voltunk fagottosok a zenekarban, én elsőt fújtam, s a fiatal kollégák főleg az operát bízták rám, mivel én már korábban harminchat opera bemutatóján vettem részt Pécsen. Szakmailag ez remek volt számomra, mert 58-ban, amikor bekerültem a zenekarba, akkor már a Pécsi Balettel dolgoztunk, 59-től pedig megalakult az operatagozat. Emellett 1964-ben megalakítottuk a Mecsek Fúvósötöst, s negyven éven keresztül dolgoztuk együtt. Csak Szkladányi Péter – aki a fuvolistánk volt – halálát követően fejeztük be... A magyar művek közül szinte mindent megtanultunk. Az egész irodalmat – óriási repertoárunk volt –, s a végén a kottatárunkat átadtuk az egyetemnek.

I *Akkor minden terület le volt fedve, nagyzenekar, opera, kamaraegyüttes...*

– Igen, s akkor még tudtuk csinálni azt, ami a mai fiataloknak nem olyan egyszerű, hogy egy kamaregyüttesel rendszeresen dolgozzunk. Feljártunk Mihály Andráshoz, s Kurtág Györgyhez fúvósötös tanulmányokra, s előfordult, hogy házimuzsikáláskor eljártunk egy Kurtág-darabot, majd telefonon bejártunk magának a szerzőnek is a fúvósötösét... Most ismét kezd divatba jönni a házimuzsikálás, s apám szőlőjében kialakítottam egy olyan összenyitott termet, ahol ötven ember le tud ülni. Koncertekre, irodalmi estekre megfelelő lesz. Már tervezem a nyugdíjas éveimet...

I *Akkor azért nem vonul teljesen nyugalmába...*

– Ebbe a szervezőmunkába gyerekkoromtól belenőttem, hiszen 1956. január 1-jétől dolgozott apám a Filharmónia kirendeltségvezetőjeként. Ez a hőskora volt a magyar zenei életnek, akkor kezdték Strém Kálmánnal a bérleti és ifjúsági hangversenyrendszert kialakítani. A hatvanas évek zenekultúrája Magyarországon csúcsidezősáknak nevezhető. A Filharmónia egyedülálló állami szervezetként, nagyon magas színvonalon dolgozott. Abban az időben az összes világklasszis művész megfordult Pécsen. Kiváló karmesterek érkeztek. Nagyon szép időszak volt, ami szakmailag is nagyon sokat adott. Lett volna módomból elmenni Pécsről külföldre, Budapestre is, de itt olyan lehetőségeket kaptam, amit nem akartam bizonytalanra cserélni. A Filharmóniánál a mai napig jó a program és a közönség. A decentralizáció azt eredményezte, hogy Magyarországon a Nemzeti Filharmóniából három lett, a miénk a Dél-Dunántúli, amelyhez Somogy, Tolna, és Baranya megye tartozik

I *Amikor részre szakadt a Filharmónia, ez a változás nem tette nehezebbé a munkát?*

– Bizonyos szempontból könnyebbé tette a dolgokat. Úgy lettem ügyvezető igazgató, hogy már évtizedeket lehúztam a másik szervezetben. Amikor megváltoztak a körülmények, attól kezdve tudtam kialakítani azt az infrastruktúrát, ami a mai napig a

pécsi hangversenyéletet megalapozza. Meg tudtam venni a legmodernebb német pódiumrendszert. S erre szükség is volt, hiszen Pécs az egyetlen nagy város, ahol nincs hangversenyterem.... Mióta a Liszt-terem életveszélyessé vált, azóta kénytelenek vagyunk egy moziban tartani az ifjúsági hangversenyeket, ugyanis csak Pécsen öt ezer bérlőnk van. De ez a mozi annyira alkalmatlan a koncertezésre, hogy egy zongora is alig fér el a színpadán... Most bízunk benne, hogyha jövőre elkészül az új hangversenyterem, akkor mindez megváltozik. Már így terveztük a következő évadot. Végre nagyobb zenekart igénylő darabok is színre kerülhetnek... Az életben nagy kihívást jelentett a Filharmónia, és mindig nagy szeretettel csináltam.

■ *Az utóbbi időben adott interjúiban gyakran emlegette, hogy kevés a pénz...*

– Nem könnyű szűkös büdzséből tervezni, ki kell találni, hogy mit, hogyan szervezzünk ahhoz, hogy a bérletet el lehessen adni és színvonalat is képviseljen. Jó feladat, nagy szeretettel végeztem, bár Somogy, Tolna, Baranya nem volt könnyű helyszín. Sok településen a mi hangversenyeink jelentik az egyetlen komolyzenei színpontot. Még most is ezer forintos bérletáron adunk három hangversenyt. Az egyik legnagyobb érték és előny, hogy az egész országot betéríti a Filharmónia az ifjúsági koncertekkel. Bár a pedagógiai törvény miatt – mely szerint a pe-

dagógusoknak ingyen kell kísérniük a csoportokat – csökkent némileg a szám, de most is 54 ezer bérlőnk van. A Pannon Filharmonikusoknak külön bérlete van, s emellett ott a Filharmónia Mesterbérlet, amelyen az ország legjobb együttesei vesznek részt. A két sorozat párhuzamosan és sikeresen működik. S arra is büszke vagyok, hogy komoly hangszerparkot alakítottunk ki.

■ *Milyen reklámmal szólít meg ennyi embert?*

– Az én marketingem lényege az, hogy szerkesztünk egy jó műsort, s azt az utolsó koncerten kiosztotjuk a közönségnek. Így szinte az összes bérletet eladjuk június végére. Most is remélem, hogy így lesz, bár nehezebben megy mint korábban...

■ *A Filharmóniánál nem lesz semmilyen folytatás?*

– A kollégám és utódom, Szamosi Szabolcs már elfoglalta júniustól a munkahelyét, és serényen tevékenykedik. A Filharmóniánál új ember, de ő a bazilika főkantora, akinek zenekara, énekkara van, s emellett tizenöt éve egy alapítványi hangversenyrendező céget működtet, így meg kellett tanulnia a szakma fortélyait. Pályázott a posztra, s tavaly már ő szervezte a monumentális Mahler-koncertet. Már Pannonhalmán elkezdett orgonálni, elvégzett egy karvezetői kurzust Budapesten, aztán Grazban szerzett orgonaművészi egyházi zene és tanári dip-

lomát. Ő maga is sokat játszik. S ennek a kis Filharmóniának, ami a miénk, s ahol három fő a létszám, fontos, hogy olyan ember legyen a vezetője, aki sok mindenhez ért. Szerkesztenie is kell, s nem csupán jó ötletekre, hanem reális látásmódra is szükség van. Bízom benne, hogy a fiatalítás és az új hangversenyterem előrelépést hoz majd!

■ *Mi lesz a saját termével?*

– Én a szőlőben bort is termelek, de apám, mint a Filharmónia régi vezetője létrehozott egy kis helytörténeti múzeumot. Sajnos, meg kellett szüntetnem, mert a ház össze akart dőlni... Pedig hihetetlen dedikált gyűjteményt is őrzünk, hiszen minden zenész, karmester, aki az utóbbi fél évszázad alatt megfordult Pécsen, a szőlőben lévő házban is járt. Most a falra kerülnek a régi plakátok, fényképek és prospektusok. Még 1956-ból is megvan az első sorozatunk bérlete. Szeretnék rendszeresen koncerteket, irodalmi esteket rendezni...

■ *Nem fog biányozni a filharmóniai munka?*

– Az utódomnál leszek tanácsadó, eljárók hangversenyekre is és szükség szerint besegítek, abba, amibe kell. De azért egy kicsit ezt az idegeskedést szeretném letenni végre a vállamról... Hiszen ha összeadjuk apámmal a Filharmóniánál töltött éveinket, fél-száz esztendőnél több lesz a végeredmény...
R. Zs.

„Zenénkkel közelebb kerültünk a közönség szívéhez”

Több műfajban is sikerrel szerepelnek a Szolnoki Szimfonikusok

Egyre többen kíváncsiak a produkcióikra, bővül a repertoárjuk és egyre magasabb színvonalon játszanak a Szolnoki Szimfonikusok. Emellett a közönségnevelésre is figyelmet fordítanak, s nagy örömeikre a helyi önkormányzat mellett a civilszférából is rengeteg segítséget kapnak. A Szolnoki Szimfonikus Zenekar helyzetéről, terveiről Szolnok város főzeneigazgatója, Izaki Maszahiro, valamint az együttes ügyvezetője, Patkós Imre beszélt.

■ *Harmadik esztendeje, 2007. januárja óta az együttes művészeti vezetője. Hogy látja, ez alatt az idő alatt mennyit fejlődött a zenekar? Milyen művészeti koncepción keresztül tudja megvalósítani az elképzeléseit?*

– A Szolnoki Szimfonikus Zenekarral már az első találkozáskor azt éreztem, hogy rugalmasan fogunk tudni együttműködni – mondta Izaki Maszahiro. – Nemcsak a klasszikus zene műfajának felelnek meg, hanem a népzene, az operettnek, a musicalnak, a jazznak is. Igaz, néha úgy éreztem, bizonyos területeken akadnak még hiányosságai... Úgy gondoltam, a